

Lovforslag nr. L 199. Fremsat den 3. maj 1983 af Poul Nielson (S), Knud Damgaard (S), Mette Groes (S), Søren Hansen (S), Riisgaard Knudsen (S) og Løvig Simonsen (S)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om varmforsyning og lov om naturgasforsyning

§ 1

I lov om varmforsyning, jfr. lovbekendtgørelse nr. 542 af 6. oktober 1982, foretages følgende ændringer:

1. § 27, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Aftaler om salg af naturgas mellem virksomheder, der har fået bevilling eller tilladelse i henhold til lov om naturgasforsyning til indførsel, forhandling, transport og oplagring af naturgas, og virksomheder, der driver anlæg til fremføring af naturgas, skal indeholde bindende videresalgspriser og forbrugerpriser, herunder også vilkår og betingelser i øvrigt.«

2. I § 27 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Salg af naturgas til forbrugere med et aftag på over 300.000 m³ pr. år, der helt eller delvis anvendes til andre formål end bygningers opvarmning eller forsyning med varmt vand, varetages direkte af Dansk

Olie og Naturgas A/S eller et datterselskab heraf.«

§ 2

I lov nr. 294 af 7. juni 1972 om naturgasforsyning foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »handelsministeren« til: »energiministeren«.

2. I § 1 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Lokaldistribution af naturgas omfatter ikke distribution til forbrugere med et årligt aftag på mere end 300.000 m³ naturgas, der helt eller delvis anvendes til andre formål end bygningers opvarmning eller forsyning med varmt vand.«

§ 3

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget har til formål at præcisere varmforsyningslovens prisbestemmelser og skabe klarhed over naturgasprojektets organisationsform, specielt hvad angår afsætningen af naturgas uden for det marked, der er dækket af varmeplanlægningen. Samtidig gennemføres den heraf følgende konsekvensændring i lov om naturgasforsyning.

I bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning, fremsat den 12. maj 1982, var anført følgende (se Folketingstidende 1981-82, 2. samling, tillæg A sp. 4895): »Vilkårene for afsætningen af naturgas uden for det marked, der er dækket af varmeplanlægningen, indebærer, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at der etableres en mere enhedspræget markedsføring i forhold til disse kundekategorier. Dette kan ske enten ved at lade D.O.N.G. A/S stå direkte for salget til industrikunder m.v. eller ved at skabe en fælles ledelse af markedsføringen. Det forudsættes, at dette spørgsmål afklares gennem de fornødne justeringer i kontraktforholdet mellem D.O.N.G. A/S og de regionale og kommunale naturgasselskaber, således at lovgivning på dette punkt ikke gøres nødvendig.«

I de specielle bemærkninger til det dengang foreslåede nye stk. 4 i § 27 hed det bl.a.: »Som nyt stk. 4 foreslås en bestemmelse, der indebærer, at D.O.N.G. A/S, de regionale naturgasselskaber og kommunale distributionsselskaber i prismæssig henseende kan betragtes som én enhed.«

Udviklingen siden ændringen af varmforsyningslovens prisbestemmelser har på den ene side vist, at der generelt har været udfoldet positive bestræbelser for at gennemføre de justeringer i kontraktforholdet og samarbejdsforholdet i øvrigt mellem D.O.N.G. A/S og de regionale naturgasselskaber, som var forudsat i bemærkningerne til lovforslaget. På den anden side har Naturgas Syd I/S's forsøg på at indgå kontrakter med storkunder uden D.O.N.G. A/S's accept vist, at den af folketinget sidste år gennemførte ændring af lov om varmforsyning ikke med tilstrækkelig klarhed

er blevet opfattet i overensstemmelse med intentionen i lovændringen.

Det er på denne baggrund fundet nødvendigt dels at præcisere, at begrebet priser i § 27, stk. 4, også omfatter vilkår og betingelser i øvrigt, dels at placere varetagelsen af markedsføringen af naturgassen til de store forbrugere, der anvender naturgas helt eller delvis til andre formål end opvarmning, entydigt hos D.O.N.G. A/S. Hermed gennemføres en sådan klargøring af organisations- og ansvarsforholdene i projektet, som gas- og varmeprisudvalget har peget på som nødvendig i forbindelse med behandlingen af uoverensstemmelserne mellem Naturgas Syd I/S og D.O.N.G. A/S. Det hedder således i gas- og varmeprisudvalgets pressemeddelelse nr. 4 af 8. april 1983 bl.a. følgende: »Udvalgets flertal fandt ikke, at det er udvalgets sag at afhjælpe eventuelle mangler ved strukturen i naturgasvirksomhederne. Selv om udvalget måtte ønske at gøre dette, er det ikke muligt inden for de bemyndigelser, som varmforsyningsloven giver udvalget. Udvalgsflertallet har hermed henvist den nødvendige løsning af de opståede problemer til det særligt oprettede kontaktudvalg eller eventuelt til folketinget.«

Det er derimod ikke fundet hensigtsmæssigt i en mere direkte og detaljeret form at lovgive om strukturen i øvrigt i naturgasprojektet. De forskellige involverede selskaber er under etablering og indkøring, og med den klargøring, der følger af nærværende ændringer af grundvilkårene for samarbejdet, vil de allerede igangværende bestræbelser på at sikre en fælles styring af investeringsaktiviteten ud fra samlede projektøkonomiske vurderinger samt bestræbelserne på at holde omkostningsudviklingen under kontrol på basis af ensartede regnskabsprincipper i de forskellige regioner kunne intensiveres. Fællesaftalen mellem 4 af de regionale naturgasselskaber og D.O.N.G. A/S vil også efter gennemførelsen af nærværende lovforslag udgøre en anvendelig ramme for samarbejdet, ligesom også det i forbindelse med den sidste år gennemførte lovændring nedsatte kontaktudvalg mellem samtlige involverede selskaber m.v. i naturgas-

projektet fortsat vil være et hensigtsmæssigt forum for drøftelser om de spørgsmål, der løbende dukker op i forbindelse med naturgasprojektets gennemførelse.

Specielt for så vidt angår Naturgas Syd I/S vil der ikke være grund til særlige bemærkninger, dersom selskabet tilslutter sig samme aftalegrundlag, som er gældende for de øvrige regionale selskaber, og accepteres som deltager heri. Dersom dette ikke vil være tilfældet, vil situationen efter vedtagelsen af nærværende lovforslag være den, at hverken kunderne eller selskabet, som sælger, vil kunne disponere i strid med lovens bestemmelser, hvilket indebærer, at der ikke vil kunne forekomme væsentlige afvigelser for Naturgas Syd I/S set i forhold til de vilkår, de øvrige regionale selskaber arbejder under.

I øvrigt forudsættes, at de justeringer i kontraktforholdene mellem D.O.N.G. A/S og de regionale naturgasselskaber, der er nødvendige som følge af de her foreslåede ændringer i lovgrundlaget, gennemføres. I denne forbindelse anføres, at såvel fællesaftalen mellem Hovedstadsregionens Naturgas I/S, Naturgas Sjælland I/S, Naturgas Fyn I/S, Naturgas Midt/Nord I/S og D.O.N.G. A/S som rammeaftalen mellem Naturgas Syd I/S og D.O.N.G. A/S indeholder bestemmelser, der muliggør en sådan tilpasning, eventuelt efter energiministerens bestemmelse.

Ved den i lovforslaget foreslåede opdeling af salgsorganisationen i det samlede projekt rejser der sig et særligt spørgsmål for så vidt angår forbrugere, der – som f.eks. væksthusholdninger – er specielt energitunge, men hvis årlige forbrug alligevel ikke overstiger 300.000 m³. I denne forbindelse bemærkes, at opdelingen af markedsføringen mellem kunder under denne størrelse, der varetages af de regionale og kommunale selskaber og D.O.N.G. A/S i fællesskab, og kunder over 300.000 m³, der alene varetages af D.O.N.G. A/S, ikke forhindrer, at der på et kommercielt forsvarligt grundlag kan gennemføres et salg til f.eks. væksthusholdninger baseret på individuelle kontrakter, også selv om den årligt afsatte mængde ligger under 300.000 m³.

Det er væsentligt at bemærke, at afsætningen af naturgassen til industrien og til andre storkunder fortsat er forudsat at skulle ske på almindelige markedsvilkår og altså ikke baseret på særlige regler om tilslutningspligt.

I bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om varmforsyning sidste forår, jfr. ovenfor, hed det således: »Gassen til industrikunder og til andre storkunder afsættes på almindelige markedsvilkår i konkurrence med andre energiformer, såle-

des at det er en almindelig omkostningsvurdering, der vil være grundlaget for den enkelte virksomheds beslutning om køb af gas.« Dette princip berøres ikke på nogen måde af nærværende lovforslag.

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Den afklaring af de organisatoriske forhold omkring afsætningen af naturgassen, der følger af lovforslaget, vil indebære en mulighed for en mere rationel og effektiv salgsindsats. Dette er virkninger, der naturligvis primært viser sig i de forskellige involverede selskaber i selve naturgasprojektet, hvorimod der for statens vedkommende ikke er umiddelbare administrative konsekvenser af lovforslaget. Indirekte vil der imidlertid også ligge en rationalisering og en ressourcebesparelse for statsadministrationen i lovforslagets gennemførelse.

Erfaringen med den hidtidige strukturering af projektet viser nemlig, at ganske mange problemer har krævet en dybtgående sagsbehandling både i energiministeriet og andre steder i centraladministrationen, ligesom forskellige andre på det seneste fremkomne modeller til løsning af projektets strukturproblem, der er mindre klare og konsekvente end den her foreslåede, fortsat vil nødvendiggøre et administrativt engagement i et omfang og i en form, der ikke harmonerer med grundtanken om at markedsføre naturgassen på almindelige markedsmæssige vilkår. Uanset at det også efter gennemførelsen af nærværende lovforslag vil være rigtigt og nødvendigt at følge naturgasprojektet nøje fra energiministeriets side, indebærer lovforslagets klargøring af den markedsføringsmæssige kompetence derfor, at en række problemer, der ellers ville kræve løbende sagsbehandling og udførelse af en form for mæglerfunktion mellem modstridende interesser i en uklar organisatorisk ramme, nu kan betragtes som løst.

Økonomisk indebærer lovforslaget ingen statsfinansielle konsekvenser. For naturgasprojektets projektøkonomi indebærer det, at afsætningen af naturgas til de store forbrugere kan fastholdes på det økonomiske grundlag, der var forudsat sidste år i forbindelse med ajourføringen af projektet og gennemførelsen af ændringerne i lov om varmforsyning.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Da gas- og varmeprisudvalget i sin behandling af sagen vedrørende uenigheden mellem Naturgas Syd I/S og D.O.N.G. A/S har antaget, at prisforhold har kunnet vurderes isoleret fra de vilkår og betingelser, der i øvrigt indgår som elementer i forbindelse med salget af naturgassen, er det som nævnt skønnet nødvendigt at præcisere sigtet med den lovgivning, der blev gennemført for et år siden, hvor § 27, stk. 4, blev indføjet i lov om varmforsyning.

Til nr. 2

Som nyt stk. 5 i § 27 indsættes en bestemmelse, der indebærer, at det alene er D.O.N.G. A/S eller et datterselskab heraf, der står for salget af naturgas til de store kunder. Som ovenfor nævnt var en opdeling af markedsføringsindsatsen på denne måde anført som en af de mulige løsninger i bemærkningerne til lovforslaget om ændring af varmforsyningsloven sidste år. Vanskelighederne omkring styringen af projektet har specielt været demonstreret gennem forholdet mellem Naturgas Syd I/S og D.O.N.G. A/S. For at sikre, at der virkelig bliver tale om en enhedspræget og kommercielt hensigtsmæssigt indrettet markedsføring specielt over for de store kunder, er det imidlertid skønnet nødvendigt at foretage den her foreslåede generelle opdeling. Mængden på 300.000 m³ pr. år skal forstås som det forbrug, der i henhold til salgskontrakten vil være det sædvanlige niveau for forbruget.

Der er to afgørende grunde, der taler for denne enhedsledelse af markedsføringen til de store kunder. For det første er det nødvendigt for at opnå en tilfredsstillende løsning på spørgsmålet om belastningsudjævning i forbindelse med afbrydelige kunder, salg til udlandet og styringen af naturgaslagrene året igennem, at der er en enhedsledelse, der dels har overblik over alle disse indbyrdes sammenhængende forhold, dels har den fornødne kompetence til at kunne disponere direkte i forhold til de forskellige elementer i problemstillingen. Af hensyn hertil forudsættes det helt naturligt, at der – sådan som det også i andre lande er kendt i forbindelse med salg af naturgas til store forbrugere – til prisen kan knyttes forskellige vilkår om minimalt forbrug, fordeling af forbruget i kontraktperioden, minimumsbetaling samt regler for afbrydelse af leverancer. Tilstedeværelsen af sådanne vilkår i kontrakterne ændrer ikke det ovenfor i de generelle bemærkninger fastslåede princip

om frivillighed for afsætningen til industrikunder m.v.

For det andet undgår man ved den her foreslåede organisationsform for salget til de store forbrugere, der køber naturgas på individuelt aftalt vilkår og priser, at der opbygges flere systemer bemandet med konsulenter og eksperter, der overlapper hinanden indbyrdes.

Det er selve salgsforhandlingen og kontraktindgåelsen, der med lovforslaget henlægges til D.O.N.G. A/S. Denne placering af den juridiske ret til kontraktindgåelse udelukker på ingen måde et samarbejde mellem D.O.N.G. A/S og de regionale og kommunale selskaber i forbindelse med det praktiske salgsarbejde, idet det må forudsættes, at en række opgaver vedrørende tekniske forhold i forbindelse med de enkelte kunder, bl.a. med hensyn til konverteringsforhold, drift og vedligeholdelse af anlæg m.v., så udpræget mest hensigtsmæssigt vil kunne varetages af de regionale selskaber, sådan som det også hidtil har været forudsat. Hertil kommer, at den lokale kontakt og viden om udviklingen i erhvervslivet inden for de regionale selskabers områder gennem et sådant samarbejde bør kunne komme det samlede projekt til gode.

Ved at inddrage de regionale selskaber på denne måde skal der foretages en afregning fra D.O.N.G. A/S til de regionale eller kommunale selskaber for de ydelser, der er præsteret i forbindelse med salget til de store forbrugere, idet det naturligt forudsættes, at det direkte kontraktforhold mellem D.O.N.G. A/S og denne kategori af kunder indebærer, at disse betaler direkte til D.O.N.G. A/S for naturgassen. Forslaget indebærer således alt i alt på det praktiske plan, at der skabes en enhedsledelse af salget til de store kunder, uden at dette dog udelukker en inddragelse af de regionale selskaber i et samarbejde om udførelsen af en række arbejdsopgaver såvel på markedsføringsområdet som på det tekniske, driftsmæssige område. Herved er der skabt den fornødne afklaring af kompetenceforholdene samtidig med, at de muligheder, der ligger i de regionale selskabers lokale kontakter og tilknytning, fastholdes og udnyttes som et aktiv for det samlede projekt.

Det er i lovforslaget fundet hensigtsmæssigt direkte at fastslå, at det er D.O.N.G. A/S eller et datterselskab heraf, der forestår salget til de store forbrugere, idet det hermed bekræftes, at naturgasprojektets realisering sker inden for D.O.N.G. A/S-koncernes rammer, sådan som det også med den hidtidige kapitaltilførsel til selskabet har været meningen. Den hidtidige erfaring dokumenterer, at valget af aktieselskabsformen med den heraf føl-

gende kommercielle tankegang og handlefrihed har været hensigtsmæssigt, og det skønnes fortsat at være en væsentlig fordel for det samlede projekt, at den kommercielle styring af aktiviteterne kan ske inden for rammen af en koncern, der også på andre måder er involveret i olie-gas-aktiviteter.

Til § 2

Til nr. 1

Der er alene tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 2

Som nyt stk. 3 foreslås her indsat en ny bestemmelse. Da problemstillingen vedrørende naturgasprojektets struktur berører såvel varmforsynings-

lovens prisbestemmelser og de hermed sammenhængende kompetenceforhold som bevillingsforholdene i medfør af lov om naturgasforsyning, er den i bestemmelsen indeholdte ændring i lov om naturgasforsyning fundet nødvendig for at udelukke en eventuel uklarhed. Bestemmelsen giver mulighed for en udvidelse af D.O.N.G. A/S's eneretsbevilling, sådan som begrebet storforbrugere med den foreslåede ændring i lovtæksten er defineret.

Den hermed fastslåede eneret for D.O.N.G. A/S til salg til forbrugere med et aftag på mere end 300.000 m³ pr. år udelukker som anført ovenfor i bemærkningerne til § 1 ikke, at de regionale og kommunale selskaber inddrages i forbindelse med gennemførelsen af D.O.N.G. A/S's salg til denne kategori af forbrugere.